

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS APSAUGOS MINISTERIJA

**Į S A K Y M A S
DĖL ATLIEKŲ KLASIFIKATORIAUS PATVIRTINIMO**

1997 m. birželio 25 d. Nr. 111
Vilnius

Vykdydamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. rugsėjo 6 d. nutarimą Nr. 1049 „Dėl nacionalinės teisės harmonizavimo darbų programos patvirtinimo“,

Į S A K A U:

1. Patvirtinti Aplinkos apsaugos ministerijos parengtą Atliekų klasifikatorių.
2. Juridiniams ir fiziniams asmenims, turintiems pildyti valstybinės statistinės ataskaitos formą 3 – „Atliekos“ bei privalantiems gauti Gamtos išteklių naudojimo leidimus, vadovautis šiuo Atliekų klasifikatoriumi.
3. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamento 1992 m. lapkričio 20 d. įsakymu Nr. 106 patvirtintą Valstybinės statistinės ataskaitos formos 3 – „Atliekos“ užpildymo instrukciją paskelbti netekusia galios.
4. Šio įsakymo vykdymo kontrolę pavesti viceministrui A. Daubarui.
5. Aplinkos apsaugos ministerijos kompiuterinėje sistemoje vadovautis reikšminiais žodžiais: atliekos, valdymas.

STATYBOS IR URBANISTIKOS MINISTRAS,
PAVADUOJANTIS APLINKOS APSAUGOS MINISTRĄ

ALGIS ČAPLIKAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos
ministerijos 1997 m. birželio 25 d.
įsakymu Nr. 111

ATLIEKŲ KLASIFIKATORIUS

Pagrindinės sąvokos

1. **Atliekos** – tai bet kokios medžiagos, daiktai ar liekanos, kurias atliekų turėtojas pašalina, nori pašalinti arba pareikalauta, kad jos būtų pašalintos.
 2. **Atliekų gamintojas** – tai bet kuris juridinis asmuo, kurio ūkinėje veikloje susidaro atliekos.
 3. **Atliekų turėtojas** – tai atliekų gamintojas arba juridinis ir fizinis asmuo, kuris atliekas turi.
 4. **Atliekų tvarkymas** – tai veikla, susijusi su atliekų prevencija, apskaita, surinkimu, rūšiavimu, žymėjimu, pervežimu, saugojimu, antriniu perdirbimu, laidojimu, nukenksminimu ar kitokiu apdorojimu.
 5. **Atliekų rinkimas** – tai atliekų deklaravimas, surinkimas, rūšiavimas, laikinas saugojimas ir žymėjimas atliekų susidarymo vietoje.
 6. **Atliekų susidarymo vieta** – tai teritorija, kurioje dėl ūkinės ar kitos veiklos susidaro atliekos.
 7. **Atliekų pervežimas** – tai atliekų gabenimas už jų susidarymo vietų.
 8. **Atliekų specialus perdirbimas** – tai saugus aplinkai ir žmonių sveikatai atliekų apdorojimas taip, kad jos būtų utilizuoti arba laidoti.
 9. **Atliekų utilizavimas (antrinis perdirbimas)** – tai atliekų perdirbimas siekiant gauti komercinę vertę turinčių gaminių arba energijos.
 10. **Atliekų laidojimas** – tai saugus atliekų padėjimas neribotam laikui taip, kad jos nekeltų pavojaus aplinkai ir žmonių sveikatai.
 11. **Atliekų nukenksminimas** – tai atliekų specialus perdirbimas, utilizavimas arba laidojimas.
 12. **Buitinės atliekos** – tai atliekos, susidarančios namų ūkyje bei joms analogiškos atliekos, susidarančios įmonėse ir organizacijose ir surenkamos kartu su namų ūkyje susidarančiomis atliekomis.
 13. **Pavojingos atliekos** – tai nuodingos, degios, sprogios, koroziją sukeliančios ar kitas savybes turinčios atliekos, galinčios turėti neigiamos įtakos aplinkai ir žmonių sveikatai.
 14. **Antrinės žaliavos** – tai utilizavimui tinkamos atliekos.
-

1 priedas

Atliekų grupės

Kodas	Atliekos pavadinimas	Paiškinimas
A.01	Mėšlas	
A.01.01	Srutos	
A.01.02	Fekalijos	
A.02	Gyvulinės kilmės atliekos	Mėsos perdirbimo atliekos
A.02.01	Kritę gyvuliai	
A.02.02	Mėzdra	Odų ir kailių mėzdravimo atliekos
A.03	Laukininkystės ir daržininkystės atliekos	Augalinės kilmės atliekos, susidarančios daržuose, parkuose, kapinėse ir kt.
A.04	Miško kirtimo atliekos	Medienos kirtimo ir išvežimo iš miško, medžių lajos formavimo atliekos
A.05	Karjerų atliekos	Karjerų danga
A.06	Mineralinių žaliavų sodrinimo atliekos	Žaliavų koncentravimo ir frakcionavimo atliekos (smėlio, žvyro atsijos ir t. t.)
A.07	Maisto atliekos	Maisto produktų gamybos, vartojimo ir sandėliavimo atliekos
A.07.01	Maisto atliekos, tinkamos pašarams	
A.07.0	Kitos maisto atliekos	
A.08	Tekstilės atliekos	Seni drabužiai, atraižos ir t. t.
A.09	Natūralaus pluošto atliekos	Užaudai, siūlai
A.09.01	Grynos	
A.09.02	Maišytos	50% ir daugiau natūralaus pluošto
A.10	Sintetinio pluošto atliekos, įskaitant dirbtinį kailį	Užaudai, siūlai, atraižos
A.11	Medienos atliekos	Neužterštos cheminėmis medžiagomis
A.11.01	Smulkios medienos atliekos	Pjuvenos, dulkės, drožlės
A.11.02	Gabalinės medienos atliekos	
A.11.0	Medienos atraižos	
2.01		
A.11.0	Medžio drožlių plokštė	
2.02		
A.11.0	Medžio plaušo plokštė	
2.03		
A.11.0	Klijuota fanera	
2.04		
A.11.0	Medienos lukšto atliekos	Drožtinio, lukštento lukšto atliekos
2.05		
A.11.03	Žievė	
A.12	Popieriaus ir kartono atliekos	Neužterštos cheminėmis medžiagomis
A.12.01	Makulatūra	
A.12.02	Netinkamos makulatūrai popieriaus ir kartono atliekos	Laminuoto ir impregnuoto popieriaus atliekos ir t. t.
A.13	Plastmasių ir polimerų atliekos	Neužterštos cheminėmis medžiagomis
A.13.01	Termoplastai	Minkštėja kaitinant, formavimo procesas gali būti kartojamas
A.13.0	Polietileno atliekos	Plėvelės atliekos
1.01		ir t. t.
A.13.0	Polivinilchlorido atliekos	
1.02		
A.13.0	Polistirolas atliekos	
1.03		
A.13.02	Termoreakcinės dervos (reaktoplastai)	Lydosi be pradinio suminkštėjimo (fenoplastai, aminoplastai)
A.13.03	Dirbtinė oda	
A.13.04	Linoleumas	
A.14	Gumos atliekos	Susidėvėję gumos gaminiai
A.14.01	Padangos be metalinio kordo	
A.14.02	Padangos su metaliniu kordu	

A.14.03	Padangų drožlės	
A.14.04	Gumos-tekstilės atliekos	
A.14.05	Įvairios padangos	Sumaišytos padangos
A.15	Stiklo atliekos	Neužterštos cheminėmis medžiagomis
A.15.01	Bespalvio stiklo duženos	
A.15.02	Spalvoto stiklo duženos	
A.15.03	Lakštinio stiklo duženos	
A.15.04	Neutralaus stiklo duženos	
A.15.05	Medicininio stiklo atliekos	
A.15.06	Stiklūno atliekos	
A.15.07	Elektrovakuuminio stiklo (kineskopų) duženos	
A.16	Juodųjų metalų atliekos	
A.16.01	Anglinio plieno gabalinės atliekos ir laužas	
A.16.02	Anglinio plieno drožlės	
A.16.03	Legiruoto plieno gabalinės atliekos ir laužas	
A.16.04	Legiruoto plieno drožlės	
A.16.05	Įrankinio plieno atliekos ir drožlės	
A.16.06	Ketaus gabalinės atliekos ir laužas	
A.16.07	Ketaus drožlės	
A.16.08	Aukštakrosnių priemonės	
A.16.09	Metalų šlifavimo atliekos	Neužterštos naftos produktais, poliravimo atliekos
A.17	Spalvotųjų metalų atliekos ir laužas	
A.17.01	Aliuminis	
A.17.02	Varis	
A.17.03	Žalvaris	
A.17.04	Bronza	
A.17.05	Švinas	
A.17.06	Cinkas	
A.17.07	Nikelis	
A.17.08	Alavas	
A.17.09	Brangieji metalai	
A.18	Automobilių, buitinės technikos ir pan. laužas	Seni šaldytuvai, skalbimo mašinos ir pan. atliekos
A.19	Statybinių medžiagų atliekos	
A.19.01	Betonas	
A.19.02	Cementas	
A.19.03	Glaistas	
A.19.04	Kreida, kalkės	
A.19.0	Kalcio karbido atliekos	
4.01		
A.19.05	Stiklo vata	
A.19.06	Fosfogipsas	
A.19.07	Ruberoidas	
A.19.08	Statybinių konstrukcijų laužas	
A.19.09	Keramika	
A.19.10	Gipso ir gipsinių formų atliekos	
A.19.11	Silikagelis	
A.19.12	Plytos	
A.19.13	Asfaltbetonis	
A.19.14	Bitumas	
A.19.15	Asbesto atliekos	Šiferis, asbocementas ir kt.
A.20	Natūralios odos atliekos	
A.21	Natūralaus kailio atliekos	
A.22	Nerūšiuotos buitinės atliekos	
A.22.01	Gatvių, kelių sąšlavos	
A.22.02	Anglies, durpių, medienos šlakas ir pelenai	
A.23	Kitos nepamintėtos nepavojingos atliekos	Nurodyti atliekos pavadinimą
B.01	Medicininio aptarnavimo sanitarinės atliekos	
B.02	Farmacijos atliekos	Pasenę vaistai, narkotikai, veterinarijos atliekos
B.03	Medienos apsaugos priemonių atliekos	Medienos antiseptikai su sunkiaisiais metalais
B.04	Biocidų ir fitofarmacijos atliekos	Pesticidų, insekticidų ir kt. atliekos
B.05	Organinių tirpiklių atliekos	
B.05.01	Su halogenais	
B.05.02	Be halogenų	

B.06	Halogenintos organinės medžiagos, išskyrus tirpiklius	
B.07	Atliekos su cianidais	
B.08	Naftos produktų atliekos be vandens	Panaudoti tepalai ir t. t.
B.08.01	Naftos produktais užteršti skudurai	
B.08.02	Naftos produktais užterštos pjuvenos	
B.08.03	Naftos produktais užterštas popierius	
B.08.04	Kitos naftos produktais užterštos medžiagos, išskyrus gruntą	Nurodyti užterštos medžiagos pavadinimą (Pvz., naudoti tepalo filtrai ir t. t.) Tepimo aušinimo skysčiai
B.09	Nafta/vanduo, angliavandeniliai/vanduo (mišiniai ir emulsijos)	
B.10	Atliekos, turinčios arba užterštos polichlorintais difenilais ir terfenilais, polibromintais difenilais	
B.11	Medžiagų gryninimo, distiliacijos ir pirolizės atliekos	
B.11.01	Su halogenais	
B.11.02	Be halogenų	
B.12	Dažų, lakų, oksolio ir pigmentų atliekos	
B.12.01	Užterštas popierius, skudurai	
B.12.02	Užteršta metalinė tara	
B.12.03	Kitos šiomis atliekomis užterštos medžiagos	Nurodyti užterštos medžiagos pavadinimą
B.13	Dervų, plastifikatorių, klijų ir latekso atliekos	
B.13.01	Mineralinės vatos atliekos	Atliekos, užterštos fenolio – formaldehido rišikliu
B.14	Cheminių medžiagų atliekos, kurios niekur neidentifikuojamos arba naujos, kurių įtaka žmogui ir aplinkai nežinoma	
B.15	Pirotechninių ir sprogstamų medžiagų atliekos	
B.16	Fotografijos darbų atliekos	Ryškalai, fiksažai, fotojuostos ir kt.
B.17	Polichlorintu dibenzofuranu užterštos atliekos	
B.18	Polichlorintu dibenzodioksinu užterštos atliekos	
B.19	Gyvulinės kilmės riebalai, tepalai ir muilai	
B.20	Nehalogenintos organinės medžiagos, ne tirpikliai	Antifrizo atliekos, tirpalai su formaldehidu, organinės sintezės atliekos
B.21	Neorganinės atliekos be sunkiųjų metalų	
B.22	Šlakai ir pelenai	Katilinių šlakai, kaminų valymo suodžiai, atliekų deginimo šlakai
B.22.02	Mazuto degimo kietos atliekos	
B.23	Užterštas gruntas	Nurodyti teršiančią medžiagą
B.23.01	Formavimo mišiniai	
B.23.02	Naftos produktais užterštas gruntas	
B.24	Grūdinimo druskos be cianidų	
B.25	Metallų milteliai	Nurodyti metalus
B.26	Katalizatorių atliekos	
B.27	Tirpalai ir dumblas su sunkiaisiais metalais	
B.27.01	Rūgštinių akumuliatorių elektrolitas	
B.27.02	Šarminių akumuliatorių elektrolitas	
B.27.03	Galvaninis šlammas	
B.27.04	Odų ir kailių apdirbimo dumblas su chromu	
B.28	Panaudoti filtravimo audiniai	Užteršti cheminėmis medžiagomis
B.29	Skruberių dumblas	
B.30	Vandens valymo dumblas	
B.30.01	Komunalinio vandens valymo dumblas	
B.30.02	Vandens cheminio valymo ir minkštinimo dumblas	
B.30.03	Lietaus kanalizacijos dumblas	
B.31	Dekarbonizacijos atliekos	
B.32	Jonitų atliekos	Jonitai, kizelgūnas ir t. t.
B.33	Įrangos plovimo ir valymo atliekos	Vandens cheminio valymo ir minkštinimo atliekos, tirpalai ir t. t.
B.33.01	Automobilių plovyklų dumblas	
B.33.02	Šarminiai nuriebinimo tirpalai	

B.34	Lempų, baterijų atliekos	
B.34.01	Liuminescencinės lempos, gyvsidabrinės lempos	
B.34.02	Gyvsidabrio turinčios atliekos	
B.34.03	Galvaniniai elementai	
B.34.04	Rūgštiniai akumuliatoriai	Be elektrolito
B.34.05	Šarminiai akumuliatoriai	Be elektrolito
B.35	Augalinių aliejų atliekos	
B.36	Radioaktyvios atliekos	Atliekos, savo sudėtyje turinčios radionuklidų, arba užterštos jais
B.36.01	Žemo radioaktyvumo lygio atliekos	Atliekos, turinčios mažą kiekį radionuklidų, nereikalaujančios ekranavimo apdirbant ir transportuojant
B.36.02	Vidutinio radioaktyvumo lygio atliekos	Atliekos, reikalaujančios ekranavimo jas apdirbant ir transportuojant
B.36.03	Aukšto radioaktyvumo lygio atliekos	Radioaktyvūs tirpalai, savo sudėtyje turintys skilimo produktų, taip pat kai kurių aktinidų, kurie išsiskiria chemiškai apdirbant apšvitintą kurą. Panaudotas reaktoriaus kuras
B.37	Kitos nepamintėtos pavojingos atliekos	Nurodyti atliekos pavadinimą

Bendrieji nurodymai

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1990 m. liepos 13 d. nutarimu Nr. I-374 ir Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamento įstatymu sudaryta valstybinės statistinės ataskaitos forma 3-„Atliekos“. Šią formą pildo ir pateikia juridiniai ir fiziniai asmenys, privalantys gauti leidimus gamtos išteklių naudojimui. Forma 3-„Atliekos“ pildoma 3 egz., pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui, ne vėliau kaip sausio 25 d. Du formos egzemplioriai pristatomi rajono inspekcijai, vienas lieka įmonėje. Atsiskaitančių objektų sąrašą sudaro aplinkos apsaugos regionų departamentai. Už pateiktų duomenų patikimumą atsako įmonės pareigūnai. Duomenų nuslėpimas, nepateikimas ar iškraipymas baudžiamas pagal Lietuvos Respublikoje galiojančius įstatymus.

Forma pildoma vadovaujantis „Atliekų klasifikatoriumi“.

Užpildymo tvarka

Pirmoji skiltis – įrašomas atliekos eilės numeris eilės tvarka.

Antroji ir trečioji skiltys – įrašomas atliekos pavadinimas ir kodas pagal „Atliekų klasifikatoriaus“ 1 priedą, kuriame raide A už koduotos nepavojingos atliekos, taip pat ir antrinės žaliavos, raide B – pavojingos atliekos.

Galimi šie atvejai:

1. Atliekos pavadinimas sutampa su pateiktu klasifikatoriuje. Šiuo atveju įrašomas jos pavadinimas ir ją atitinkantis kodas.

2. Atlieka patenka į klasifikatoriaus grupę, tačiau jos pavadinimas nesutampa su grupės pavadinimu (pvz., gyvulių kaulai iš mėsos perdirbimo įmonių. Klasifikatoriuje turime „Gyvulinės kilmės atliekos“, kurios kodas A.02. Šiuo atveju 2-oje skiltyje rašoma „gyvulių kaulai“, o 3-oje skiltyje kodas A.02.).

3. Atliekos negalima priskirti A.01 – A.22, B.01 – B.36. Šiuo atveju rašomas esamas atliekos pavadinimas ir jai suteikiamas kodas A.23 arba B.37.

4. Pagal atliekos komponentus ją galima priskirti ir A, ir B grupei. Šiuo atveju atlieka priskiriama grupei pagal medžiagą, kuri daro ją pavojinga (pvz., „dažais užteršti skudurai“ – koduojama pagal dažus kodu B.12.01).

Ketvirtoji skiltis – įrašomas atliekos agregatinis būvis – kieta, skysta ar pasta. Atlieka yra skysto būvio, jei 150C temperatūroje ją galima pumpuoti. Atliekos agregatinis būvis žymimas pirmąja raide (K, S, P).

Penktoji skiltis – įrašomas atliekos prigimties kodas pagal 2 priedą. Šiame priede pateiktas susidarymo priežasčių sąrašas. Kode Q16 paminėtų atliekų atsiradimo priežastis paaiškinti pastabose.

Šeštoji skiltis – pagal 3 priedą įrašomas atliekos pavojingumą charakterizuojantis kodas. Jeigu atlieka neturi priede išvardytų savybių – dedamas brūkšnis.

Septintoji skiltis – įrašoma atliekos pavojingumo klasė, kuriai nustatyti siūlome naudoti metodiniais nurodymais, pateiktais leidinyje „Laikinas pavojingų pramoninių atliekų klasifikatorius ir metodinės rekomendacijos pavojingumo klasei nustatyti (rusų k., 1987 m., Maskva).

Aštuntoji skiltis – iš 4 priedo įrašomi trys svarbiausi komponentai, nulemiantys atliekos pavojingumą. Jeigu yra daugiau tokių komponentų – po trečiojo rašomas ženklas „+“.

Devintoji skiltis – pagal turimą dokumentaciją atliekų savininkas įrašo technologinio proceso pavadinimą

Dešimtoji skiltis – įrašomas įmonės atliekų kiekis (tonomis) ataskaitinių metų pradžioje.

Vienioliktoji skiltis – įrašomas atliekų kiekis (tonomis), susidaręs įmonėje per ataskaitinius metus.

Dvyliktoji ir tryliktoji skiltys – įrašomas atliekos kiekis, gautas iš kitur per ataskaitinius metus, ir įmonės-tiekėjos pavadinimas. Jei atlieka įvežama iš kitos šalies, po įmonės pavadinimo rašomas žodis „importas“. Įmonės-tiekėjos visas pavadinimas įrašomas pastabose.

Keturioliktoji ir penkioliktoji skiltys – įrašomas atliekų tvarkymo kodas, vadovaujantis priedais 5A ir 5B, ir kiekis (tonomis). Jeigu veiklos rūšis nepaminėta, įrašomas jos pavadinimas ir suteikiamas kodas R16.

Šešioliktoji, septynioliktoji, aštuonioliktoji ir devynioliktoji skiltys – pildomos, jeigu atliekų savininkas perduoda atliekas tvarkyti kitur. 16 skiltyje įrašomas atliekų gavėjas. Jeigu atlieka išvežama į kitą šalį, po įmonės pavadinimo rašomas žodis „eksportas“. Visas įmonės-gavėjos pavadinimas įrašomas pastabose. Pildant 17 skiltį, įrašomi atliekų tvarkymo kodai iš 5A ir 5B priedų. Aštuonioliktoje skiltyje pagal 6 priedą įrašomas atliekų transportavimo kodas, jeigu atliekos perduodamos tvarkyti kitur. Devynioliktoje skiltyje įrašomas atliekų kiekis (tonomis), kurį atliekų savininkas perdavė tvarkyti kitur.

Dvidešimtoji skiltis – įrašomas įmonės atliekų kiekis (tonomis) ataskaitinių metų pabaigoje (20-a skiltis = 10 sk. + 11 sk. + 13 sk. – 15 sk. – 19 sk.)

Pastaba: liuminescencinių lempų (B.34.01) kiekiai įrašomi vienetais.

Priedo pakeitimai:

Nr. [212](#), 1997-11-11, Žin., 1997, Nr. 104-2648 (1997-11-19), i. k. 0973010ISAK00000212

Atliekų prigimtės kodai

Q1 Toliau neapibūdinamos gamybos atliekos.

Šis kodas pasirenkamas tada, kai kodai Q2-Q15 turimoms atliekoms netinka. Q1 kodu žymimos tik gamybos proceso metu susidariusios atliekos. Jei atliekos susidarė kitoku būdu gamybinėje sferoje (pvz., buitinės, remonto ir statybos atliekos, visuomeninio maitinimo įmonių maisto atliekos) ir joms netinka Q2-Q15 kodai, jos žymimos kodu Q16.

Q2 Gamybos brokas.

Q3 Gaminiai, kurių galiojimo laikas baigėsi.

Šis kodas taikomas gaminiams ir produktams, kurie netinka naudoti dėl to, kad baigėsi jų gamintojo nurodytas naudojimo terminas. Jei gaminiai ar medžiagos patenka į atliekas dėl to, kad naudojimo metu pakito jų pradinės savybės (pvz., pasenusios baterijos, susidėvėję įrankiai), nepriklausomai nuo galiojimo termino jiems priskiriami kodai Q6 (gaminiams) arba Q7 (medžiagoms).

Q4 Surinktos išsipylusios, išsibarsčiusios ar kitaip užterštos medžiagos, įskaitant tokiu būdu užterštus prietaisus ir įrengimus.

Tai atliekos, susidariusios gamybos sutrikimų metu arba dėl gamybos technologijos netobulumo. Joms priskiriamos tepaluotos pjuvenos ir skudurai, įvairios užterštos sąšlavos, užterštas gruntas ir t. t.

Q5 Medžiagos, užterštos dėl planingos veiklos, pvz., valymo operacijų atliekos, užteršta tara, konteineriai ir t. t.

Tai gamybos aptarnavimo ir priežiūros atliekos. Joms priskiriamos automobilių ir kitokios įrangos plovimo ir valymo atliekos, užteršta tara ir pan.

Q6 Netinkami naudoti gaminiai, pvz., senos baterijos, akumulatoriai ir t. t.

Tai gamybos procese susidėvėję ar išnaudoti gaminiai, kurie dėl šių ar kitų (pvz., higieninių) priežasčių daugiau netinkami naudoti (žr. Q3). Šis kodas naudojamas tik gaminiams žymėti. Jei gaminyje naudojamas kartu su medžiagomis (pvz., akumulatoriai su elektrolitu), žymima kodu Q6, o atskirta medžiaga (pvz., elektrolitas) žymima kodu Q7.

Q7 Medžiagos, kurios daugiau netinkamos naudoti, pvz., užterštos rūgštys, užteršti tirpikliai, naudotos grūdinimo druskos ir t. t.

Tai gamybos procese užterštos ar kitaip pradinės savybės praradusios medžiagos, kurių dėl to daugiau naudoti negalima (žr. Q3 ir Q6).

Q8 Technologinių procesų atliekos, pvz., šlakas, kubinės distiliacijos atliekos, dažų ir lakų atliekos ir t. t.

Šiuo atveju technologiniams procesams priskiriami tokie procesai, kurių metu gaunami nauji produktai arba naujos medžiagos, turinčios kitokias fizines ir (arba) chemines savybes negu naudojamų žaliavų. Jei atliekos susidarė mechaninio apdirbimo metu, jos priskiriamos ne šiai, o Q10 kategorijai. Šiai kategorijai nepriskiriamos ir žaliavų gavybos bei apdorojimo atliekos (žr. Q11).

Q9 Vandens ir dujų valymo operacijų atliekos, pvz., seni filtrai, skruberių šlamos, surinktos dulkės ir t. t.

Čia vanduo – tai praskiesti tirpalai, kuriuos galima apdoroti tipiniuose biologinio arba fizinio cheminio valymo įrenginiuose. Koncentruoti tirpalai priskiriami atliekoms, o jų apdorojimas – regeneracijos ar utilizacijos procesui (5B priedas). Pvz., galvaninio dengimo linijose vandeniui priskiriamas tik plovimo vanduo, o išnaudotas proceso vonios tirpalas priskiriamas netinkamoms naudoti medžiagoms (kodas Q7).

Q10 Mechaninio apdirbimo ir apdailos atliekos, pvz., drožlės, pjuvenos, tekstilės atraižos, šlifavimo dulkės ir t. t. Šiai grupei priskiriamos tik mechaninio apdirbimo metu gautos atliekos. Gruntavimo, dažymo, lakavimo, elektrocheminio dengimo ir pan. atliekos priskiriamos technologinių procesų atliekoms (žr. Q8),

Q11 Žaliavų apdorojimo atliekos, pvz., karjerų atliekos, sodrinimo atliekos ir t. t.

Šiuo atveju žaliavų apdorojimas – tai procesas, kurio metu gaunama ta pati žaliava, tik labiau koncentruota arba su tolesniam perdirbimui tinkamesnėmis savybėmis (pvz., žvyro frakcionavimas). Jei apdorojimo metu gaunama nauja žaliava (pvz., skaldos gamyba), susidariusios atliekos priskiriamos mechaninio apdorojimo atliekoms (žr. Q10) arba technologinių procesų atliekoms (žr. Q8).

Q12 Užterštos medžiagos, pvz., naftos produktai, užteršti polichlorintais bifenilais ir pan. medžiagomis.

Šiam tipui priskiriamos medžiagos, kurių negalima naudoti todėl, kad jose yra, nors ir nedidelis kiekis, kenksmingų medžiagų.

Q13 Medžiagos ir gaminiai, kuriuos draudžia naudoti įstatymas.

Q14 Gaminiai, kurie daugiau nereikalingi, pvz., prekybos, žemės ūkio atliekamos medžiagos, švari tara ir t. t.

Q15 Medžiagos ir gaminiai, tapę atliekami po avarijų likvidavimo.

Q16 Bet kokios medžiagos ir gaminiai, kuriuos jų turėtojas laiko atliekomis ir kurie nepateko į kitas čia išvardytas kategorijas.

Šiai kategorijai priskiriamos įvairios gamybinės sferos atliekos (pvz., visuomeninio maitinimo įmonių maisto atliekos, įmonių buitinės atliekos ir t. t.).

Q17 Iš gyventojų surinktos atliekos (buitinės atliekos, supirktos antrinės žaliavos ir t. t.).

Priedo pakeitimai:

Nr. [212](#), 1997-11-11, Žin., 1997, Nr. 104-2648 (1997-11-19), i. k. 0973010ISAK00000212

Atliekų pavojingumo charakteristika**H1 Sprogios medžiagos.**

Tai kietos, skystos medžiagos arba atliekos (jų mišiniai), kurios dalyvaudamos cheminėje reakcijoje intensyviai išskiria tokios temperatūros ir slėgio dujas, kurių susidarymas turi poveikį aplinkiniams daiktams.

H2 Suslėgtos, suskystintos ir ištirpintos dujos.

Tai medžiagos, kurių liekamasis slėgis inde, esant 20°C, lygus arba didesnis $1 \cdot 10^5$ Pa (1 kg/cm²) arba absoliutus garų slėgis, esant 50°C, lygus arba didesnis $3 \cdot 10^5$ Pa (3 kg/cm²) ir kurių kritinė temperatūra mažesnė negu 50°C.

H3 Degūs skysčiai (lengvai užsiliepsnojančios).

Tai skysčiai, jų mišiniai, tirpalai ir suspensijos (pvz., lakai, dažai), kurių pliūpsnio temperatūra ne didesnė kaip 61°C uždare inde arba 66°C atvira inde (pagal GOST'ą 12.1.044-84).

H4.1 Degios kietos medžiagos.

Tai kietos medžiagos arba atliekos, kurios pervežant dėl trinties gali užsidegti ir sukelti gaisrą.

H4.2 Medžiagos arba atliekos, galinčios savaime užsidegti.

Tai medžiagos, kurios gali savaime įkaisti (transportuojant jas normaliomis sąlygomis arba kontaktuojant joms su oru) ir dėl to vėliau užsidegti.

H4.3 Medžiagos arba atliekos, kurios kontaktuodamos su vandeniu išskiria degias dujas.

Tai medžiagos, kurios sąveikoje su vandeniu gali užsidegti arba išskirti pavojingus kiekius lengvai užsiliepsnojančių dujų.

H5.1 Oksiduojančios medžiagos.

Tai medžiagos, kurios pačios yra nedegios, tačiau išskirdamos deguonį gali sukelti kitų medžiagų užsiliepsnojimą.

H5.2 Organiniai peroksidai.

Tai organinės medžiagos (turinčios peroksidinę grupę -O-O-), kurios termiškai nepatvarios ir joms būdingas egzoterminis skilimas.

H6.1 Toksinės (nuodingos) medžiagos.

Tai medžiagos arba atliekos, kurios įkvėptos, patekusios į skrandį ar prasiskverbusios per odą gali sukelti pavojų žmogaus sveikatai.

H6.2 Infekcinės medžiagos.

Tai medžiagos arba atliekos, kuriose yra mikroorganizmų arba jų toksinų, galinčių sukelti žmonių arba kitų gyvų organizmų ligas.

H7 Radioaktyvios medžiagos.

Tolimesniam naudojimui netinkami gaminiai, medžiagos ir biologiniai objektai, užteršti radionuklidais, kurių kiekis viršija leistinas normas. Radioaktyvumo lygį nustato kompetentingos žinybos.

H8 Korozinės medžiagos.

Tai medžiagos arba atliekos, kurios kontaktuodamos su gyvu audiniu gali jį suardyti, o šioms medžiagoms nutekėjus arba išsibarsčius gali būti pakenkta kroviniui arba transporto priemonei.

H10 Toksinių dujų išsiskyrimas kontaktuojant su oru arba vandeniu.

Tai medžiagos arba atliekos, kurios sąveikoje su oru arba vandeniu gali išskirti pavojingais kiekiais toksines dujas.

H11 Toksinės medžiagos (sukeliančios chroniškas ligas).

Tai medžiagos arba atliekos, kurios įkvėptos, patekusios į skrandį ar prasiskverbusios per odą gali sukelti chroniškas ligas, vėžį ar padidinti susirgimo vėžiu tikimybę.

H12 Ekotoksinės medžiagos.

Tai medžiagos arba atliekos, kurios dėl bioakumuliacijos toksiškai veikia biosistemas ir dėl to gali sukelti pavojų aplinkai.

H13 Medžiagos, kurias panaudojant ar nukenksminant gali sudaryti kitas medžiagas, patenkančias į vieną iš aukščiau išvardytų grupių.

Pagrindiniai komponentai (sąlygojantys atliekų pavojingumą)

- C1 Berilis, berilio junginiai
- C2 Vanadžio junginiai
- C3 Šešiavalenčio chromo junginiai
- C4 Kobalto junginiai
- C5 Nikelio junginiai
- C6 Vario junginiai
- C7 Cinko junginiai
- C8 Arsenas, arseno junginiai
- C9 Selenas, seleno junginiai
- C10 Sidabro junginiai
- C11 Kadmio, kadmio junginiai
- C12 Alavo junginiai
- C13 Stibis, stibio junginiai
- C14 Telūras, telūro junginiai
- C15 Bario junginiai, išskyrus bario sulfatą
- C16 Gyvsidabris, gyvsidabrio junginiai
- C17 Talis, talio junginiai
- C18 Švinas, švino junginiai
- C19 Neorganiniai sulfidai
- C20 Neorganiniai fluoro junginiai, išskyrus kalcio fluoridą
- C21 Neorganiniai cianidai
- C22 Kreozotai
- C23 Rūgščių tirpalai arba kietos rūgštys
- C24 Šarmų ir bazių tirpalai arba kietos bazės
- C25 Asbestas (dulkės ir plaušas)
- C26 Fosforas, fosforo junginiai, išskyrus mineralinius fosfatus
- C27 Metalų karbonilai
- C28 Peroksidai
- C29 Chloratai
- C30 Perchloratai
- C31 Azidai
- C32 Polichlorbifenilai arba polichlortrifetilai
- C33 Farmacijos arba veterinarijos medžiagos
- C34 Biocidai ir fito-farmacinės medžiagos (pesticidai ir t. t.)
- C35 Infekcinės medžiagos
- C36 Šarminiai metalai: litis, natris, kalcis, magnis – ne junginiuose
- C37 Izocianatai, tiocianatai
- C38 Organinių rūgščių nitrilai (organiniai cianidai)
- C39 Fenoliai, fenolio junginiai
- C40 Halogeninti tirpikliai
- C41 Organiniai tirpikliai, išskyrus halogenintus tirpiklius
- C42 Organiniai halogeninti junginiai, išskyrus inertinius polimerinius junginius ir kitas medžiagas, minimas šiame priede (C39, C40, C49, C50)
- C43 Aromatiniai junginiai, policikliniai ir heterocikliniai junginiai
- C44 Alifatiniai aminorai
- C45 Aromatiniai aminorai
- C46 Eteriai
- C47 Sprogios medžiagos, išskyrus medžiagas, paminėtas šiame priede

- C48 Organiniai sieros junginiai
- C49 Polichlordibenzofuranai
- C50 Polichlordibenzo-p-dioksinai
- C51 Angliavandeniliai ir jų junginiai su deguonimi, azotu ir (arba) siera, atskirai nepaminėti šiame priede
- C52 Nafta ir naftos produktai, atskirai nepaminėti šiame priede.

Priedo pakeitimai:

Nr. [212](#), 1997-11-11, Žin., 1997, Nr. 104-2648 (1997-11-19), i. k. 0973010ISAK00000212

5A priedas

**Atliekų tvarkymo kodai
Atliekų deponavimo operacijos**

- D1 Deponavimas ant žemės (sąvartynuose).
- D2 Apdorojimas grunte, pvz., biologinis skystų ar pastos pavidalo atliekų apdorojimas dirvožemyje.
- Šiuo atveju gruntas (dirvožemis) yra tik atliekų nukenksminimo terpė. Jei atliekos naudojamos kaip trąša, jos žymimos kodu R10 (5B priedas). Užteršto grunto biologinio valymo operacija priskiriama D8 grupei.
- D3 Laidojimas žemės gelmėse, pvz., skystų atliekų pumpavimas į gilius šulinius, laidojimas senose šachtose ir t. t.
- D4 Atliekų surinkimas į tvenkinius ant žemės paviršiaus.
- D5 Laidojimas specialiai įrengtuose poligonuose, pvz., su atskiromis izoliuotomis sekcijomis ir pan.
- D6 Išleidimas į vandens telkinius, išskyrus jūrą.
- D7 Išleidimas į jūrą.
- D8 Biologinis apdorojimas, detaliau neapibūdintas šiame priede.
- D9 Fizinis-cheminis apdorojimas, detaliau neapibūdintas šiame priede, kurio metu gaunamas medžiagas reikia deponuoti 5A priede nurodytais būdais.
- D10 Deginimas nenaudojant energijos arba deginimas naudojant papildomą kurą, kada gaunamos energijos kiekis neviršija papildomo kuro energijos.

Priedo pakeitimai:

Nr. [212](#), 1997-11-11, Žin., 1997, Nr. 104-2648 (1997-11-19), i. k. 0973010ISAK00000212

Atliekų tvarkymo kodai
Atliekų panaudojimo operacijos

- R1 Atliekų naudojimas kurui ar energijai gauti.
 - R2 Tirpiklių regeneracija.
Šiuo kodu žymimos tik tokios operacijos, kurių metu gaunami tirpikliai. Jei tirpiklių atliekos naudojamos dažams, klijams ar kitokiems produktams gaminti, operacija žymima kodu R3.
 - R3 Organinių medžiagų, išskyrus tirpiklius ir naftos produktus, regeneracija ir utilizacija.
 - R4 Metalų ir metalų junginių regeneracija ir utilizacija.
 - R4.1 Metalų šlamo utilizacija keramikoje.
 - R4.2 Kiti regeneracijos ir utilizacijos būdai.
 - R5 Kitų neorganinių junginių, išskyrus metalus ir jų junginius, regeneracija.
 - R6 Rūgščių, šarmų ir bazių regeneracija.
 - R7 Teršalų valymo medžiagų regeneracija.
 - R8 Katalizatorių regeneracija.
 - R9 Naftos produktų atliekų regeneracija ir pakartotinis naudojimas (išskyrus naudojimą kurui).
 - Jei naftos produktų atliekos naudojamos kurui ar energijai gauti, jos priskiriamos R1 grupei.
 - R9.1 Naftos produktų atliekų regeneracija.
 - R9.2 Naftos produktų atliekų utilizacija keramikoje.
 - R9.3 Kiti naftos produktų regeneracijos ir utilizacijos būdai.
 - R10 Atliekų naudojimas dirvai tręšti.
 - R12 Atliekų pirkimas ar pardavimas tam, kad jos būtų perdirbtos arba panaudotos.
 - R14 Atliekų, kaip antrinių žaliavų, panaudojimas.
 - R15 Atliekų kompostavimas.
 - R16 Atliekų panaudojimas kitais sąraše nepaminėtais būdais.
-

Atliekų transportavimo kodai

T1	Asenizacinės mašinos.
T2	Autocisternos.
T3	200 l talpos metalinės statinės su užsukamu kamščiu.
T4	200 l talpos statinės su prispaudžiamu dangčiu.
T5	Konteineriai šlamui (nominalios 2 m ³ talpos).
T6	Pervežimas konteineriuose.
T7	Betarinis (presuojant) pervežimas.
T8	Palaidų atliekų pervežimas bortinėmis mašinomis arba savivarčiais.
T9	Kitokia pervežimui naudojama tara (nurodyti tiksliau pastabose).

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [212](#), 1997-11-11, Žin., 1997, Nr. 104-2648 (1997-11-19), i. k. 0973010ISAK00000212

Dėl "Atliekų klasifikatoriaus", patvirtinto Aplinkos apsaugos ministerijos 1997 06 25 įsakymu Nr. 111 "Dėl Atliekų klasifikatoriaus patvirtinimo" pataisymo